

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Rapport GSI innsamling
Nordland høsten 2024
Offentlig

Tall fra skole – Nordland 2024

Oppsummering av GSI registrering høsten 2024

Denne oppsummeringen inneholder utvalgte tall og kategorier

Innhold

Innledning.....	3
Hva viser tallene for 2024?	3
Elever	3
Elevtall regionalt i fylket	4
Skolene	5
Ansatte	7
Lærere sin kompetanse	8
Lærernormen	8
Andre ansatte	9
Lærere regionalt i fylket	9
Individuelt tilrettelagt opplæring/Spesialundervisning	10
Særskilt språkopplæring	11
Ukraina	11
Skolefritidsordningen	11
Samisk	12
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	13
Forberedende opplæring for voksne.....	14
Kulturskole	14

Innledning

Grunnskolen informasjonssystem (GSI) samler hver høst inn tall fra grunnskolene i fylket. Denne rapporten er en oppsummering av utvalgte tall og kategorier. Vi går bare inn på fylkesvise tall, og sammenligner med tall fra tidligere registreringer og i noen tilfeller nasjonale tall. For å finne ut mer om statistikken nasjonalt gå til Utdanningsdirektoratet sine nettsider¹.

På tall for skoler/elever og ansatte har vi også sett på Nordland sine regioner. Regionene består av:

Lofoten – Flakstad, Moskenes, Røst, Vestvågøy, Værøy og Vågan

Vesterålen – Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes

Ofoten – Evenes og Narvik

Salten – Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen og Sørfold

Indre Helgeland – Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Rana og Vefsn

Ytre Helgeland – Alstahaug, Dønna, Herøy, Nesna, Leirfjord, Lurøy og Træna

Sør-Helgeland – Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega og Vevelstad

De fleste tall i GSI er åpne, og du kan finne dem på gsi.udir.no. Tallene på Spesialundervisning/Individuell tilrettelegging og minoritetsspråklige/fordrevne fra Ukraina er skjermert og bare til internt bruk.

Bilder på første og siste side er KI generert ved hjelp av Co-pilot.

Hva viser tallene for 2024?

Elever

Det var pr. 1. oktober 2024 registrert totalt 26 064 elever i grunnskolene i Nordland. Av disse er det 13 449 gutter og 12 615 jenter. Kjønnfordelingen har vært stabil de siste ti årene.

Det er siden 2023 blitt nærmere 400 færre elever i grunnskolene i Nordland, nedgangen er jevnt fordelt mellom gutter og jenter.

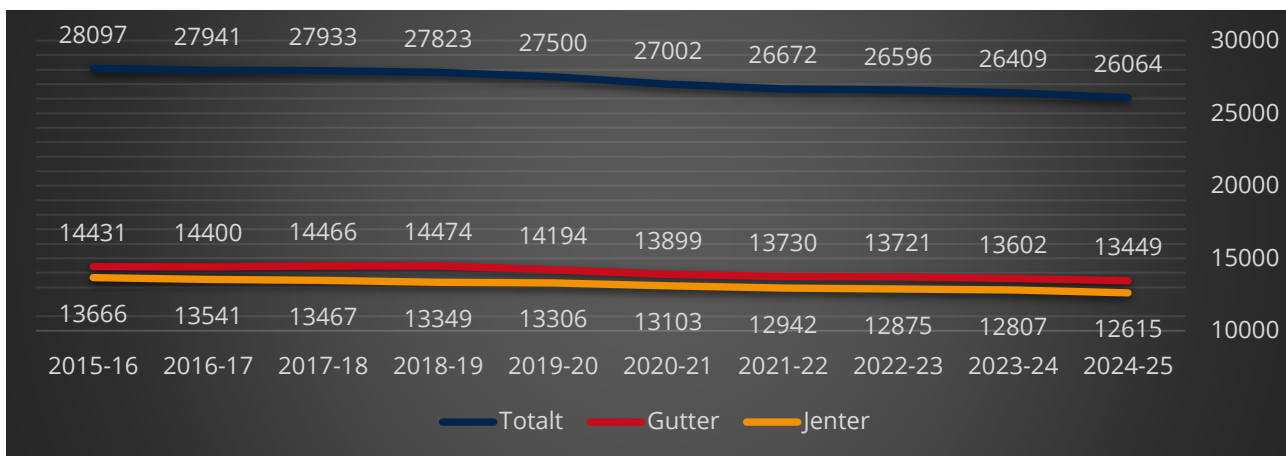

Fig 1. Elevtallsutvikling i grunnskolene i Nordland de ti siste årene

Nedgangen er størst på barnetrinn, mens det på ungdomstrinnet er bare en liten nedgang.

¹ [Fakta om grunnskolen 2024-2025 | udir.no](https://fakta.om.grunnskolen.2024-2025|udir.no)

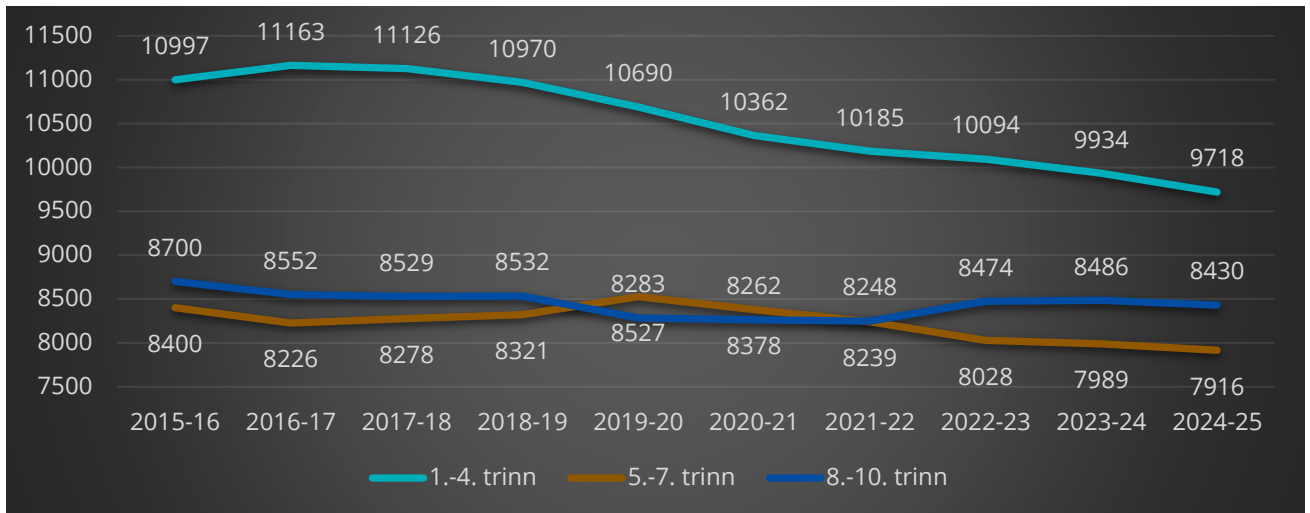

Fig 2 Elevtallsutvikling i grunnskolene i Nordland fordelt på hovedtrinn

Det er flest elever på 10. trinn og færrest elever på 1. trinn. Det er 6% færre elever på 1. trinn jamfør 2. trinn, og 5% færre elever på 9. trinn jamfør 10. trinn. Det er en tydelig negativ trend i antallet nye elever som tilføres grunnskolene på de laveste trinnene, og det betyr at trinnene blir mindre for hvert år. I 2025 vil det være under 26 000 elever i Nordland, og antallet elever på første trinn nærmer seg å bli mindre enn 2000.

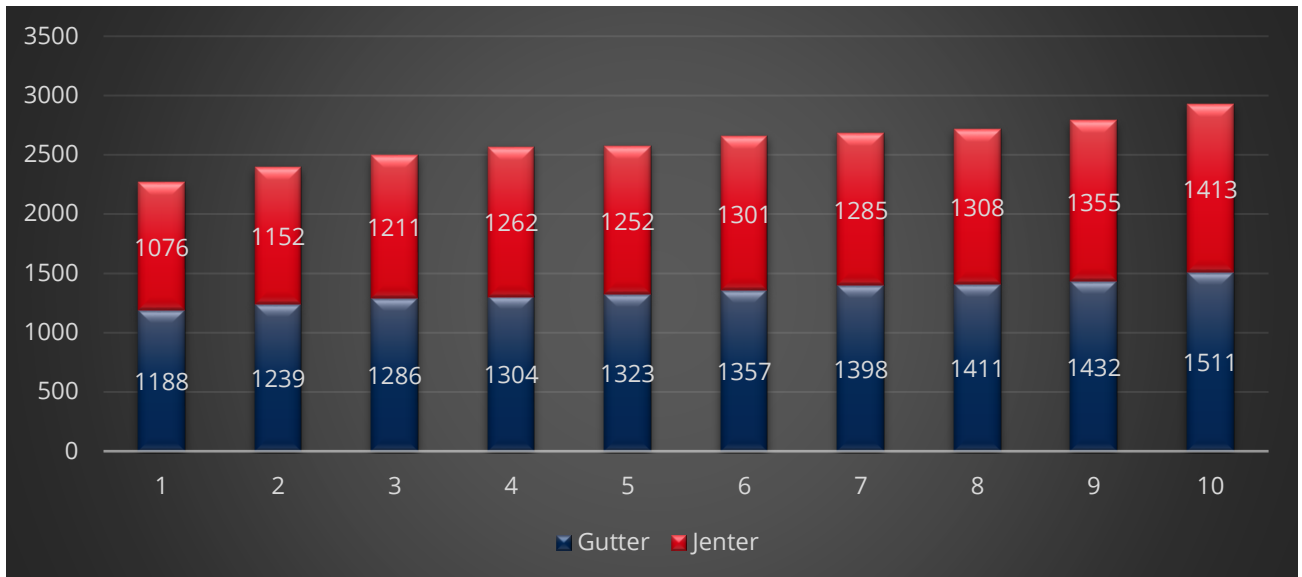

Fig 3 Elever i grunnskolen i Nordland 2024/2025 fordelt på trinn og kjønn

Elevtall regionalt i fylket

Dens tørste regionen i antall elever er Salten. Omtrent 35 prosent av elevene i Nordland går på en skole i denne regionen. Det er færrest elever i Sør-Helgeland, som har omtrent 5 prosent av elevene i Nordland. I alle regionene er det flere gutter enn jenter.

	Antall elever	Andel elever av Nordland	Elever på 1. til 7. trinn	Elever på 8. til 10. trinn	Gutter	Jenter
Lofoten	4892	19 %	3284	1608	2518	2374
Vesterålen	3293	13 %	2191	1102	1690	1603
Ofoten	2235	9 %	1506	729	1163	1072
Salten	8993	35 %	6151	2842	4616	4377
Indre Helgeland	4855	19 %	3218	1637	2567	2288
Ytre Helgeland	1889	7 %	1312	577	973	916
Sør-Helgeland	1406	5 %	908	498	729	677

Fig. 4 Elevtall regionvis i Nordland

Skolene

Det ble lagt ned fire grunnskoler mellom skoleårene 23-24 og 24-25, enten permanent eller midlertidig. Samtidig er det opprettet to nye, slik at det er nå 172 grunnskoler i drift i fylket, hvorav 18 er private (+1).

Gjennomsnittlig elevtall på hver skole er fortsatt 152.

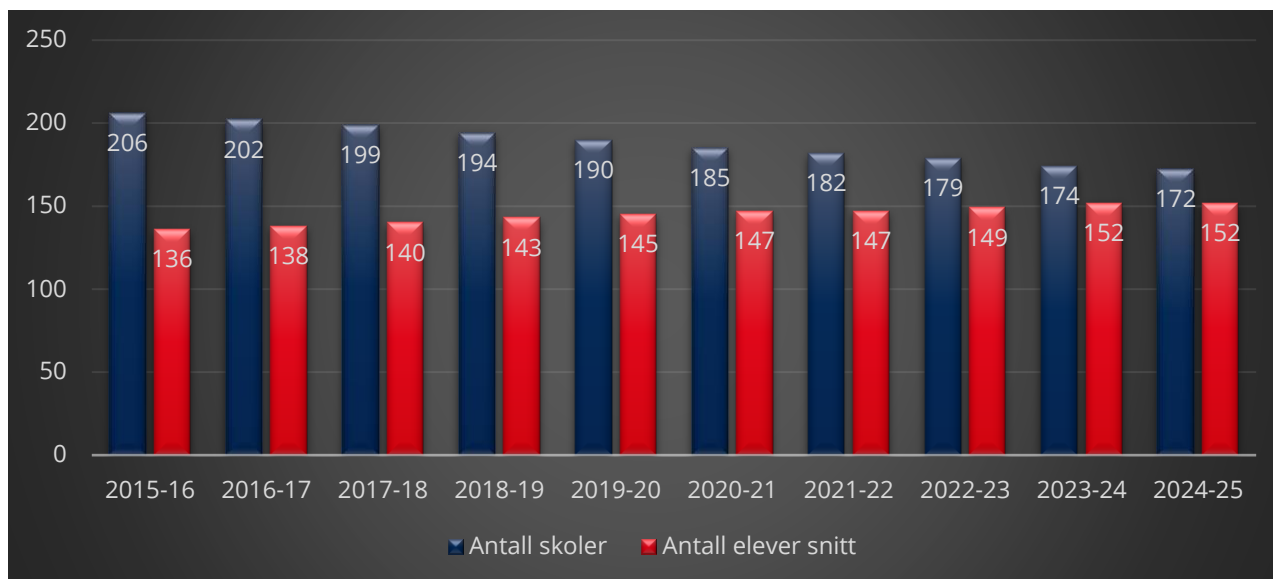

Fig. 5 Antall grunnskoler og gjennomsnittlig elevtall pr. skole

Rundt halvparten av elevene går på en skole med elever fra 1. til 10. trinn. Det er en merkbar økning på elever som går på rene barneskoler fra 2023 til 2024, og likedan en merkbar nedgang i antallet elever som går på skoler med elever fra 1. til 10. trinn.

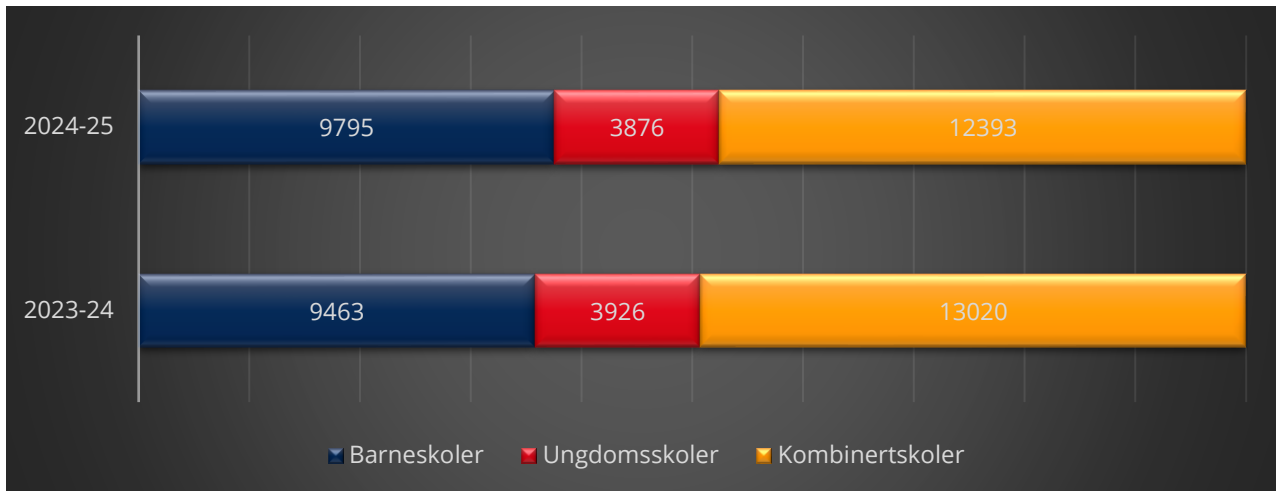

Fig. 6 Elever fordelt på skoletype

Den største skolen i fylket har over 800 elever, mens den minste har 9. Fortsatt ha over halvparten av skolene færre enn 100 elever

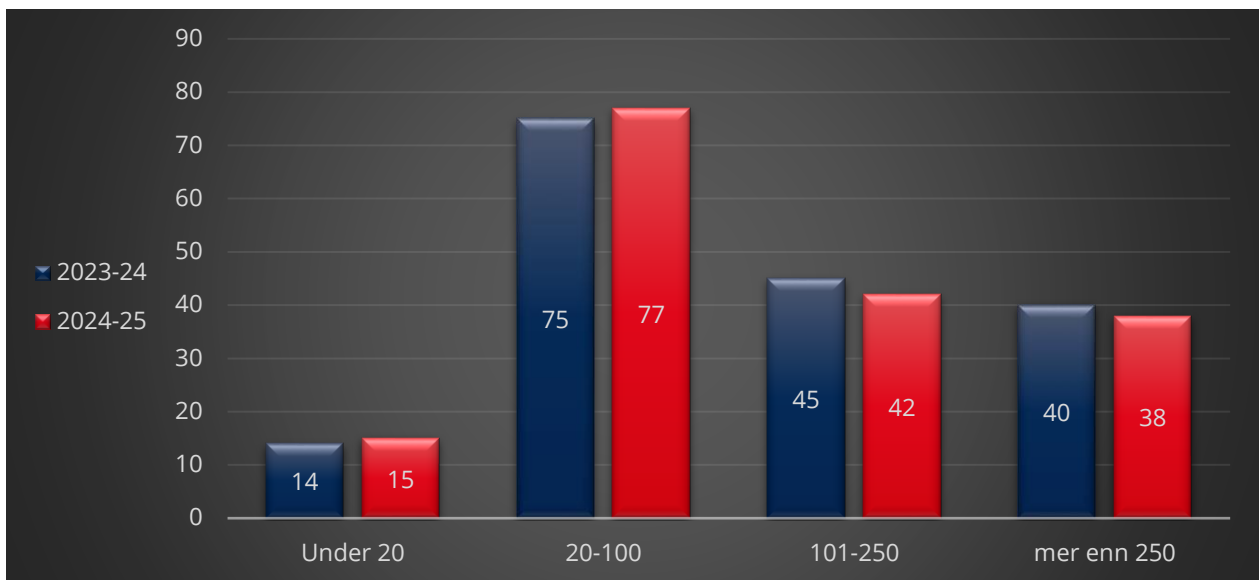

Fig. 7 Antall grunnskoler etter antall elever

Gjennomsnittlig har hver grunnskole ca. 152 elever, og det er sju skoler som har mer enn 500 elever.

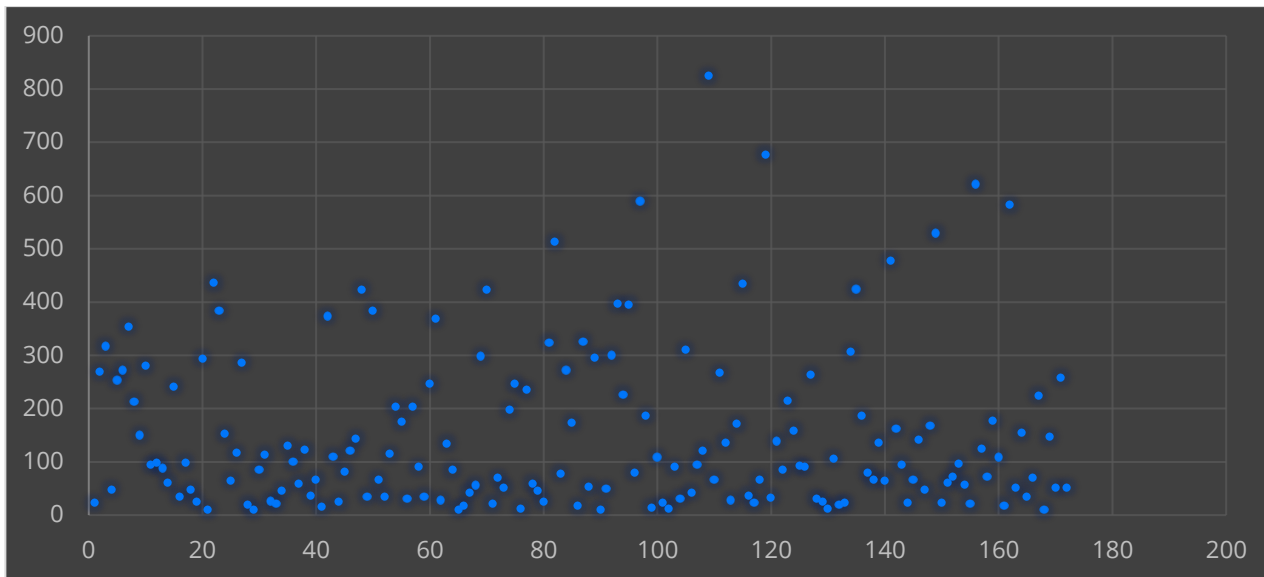

Fig. 8 Antall elever pr. skole. Elevtall i loddrett akse

Ansatte

Antallet lærere synker med nærmere 60 stykker fra 2023 til 2024. Omtrent tre fjerdedeler av lærerne er kvinner. Andelen menn synker.

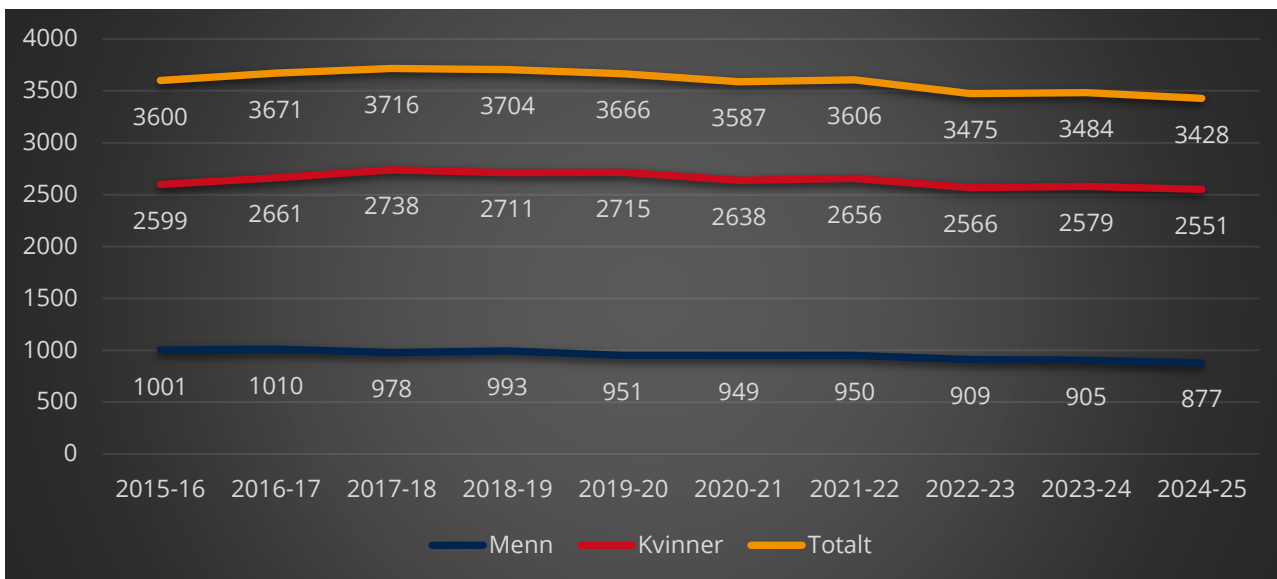

Fig. 9 Antall lærere fordelt på kjønn

Antallet lærere på 1. -4. trinn har vært uendret eller synkende siden 2018. Det er en merkbar nedgang i antallet lærere på dette trinnet fra 2023 til 2024. På 5. - 7. trinn øker antallet lærere fra 2023 til 2024, mens det synker noe på 8. - 10. trinn

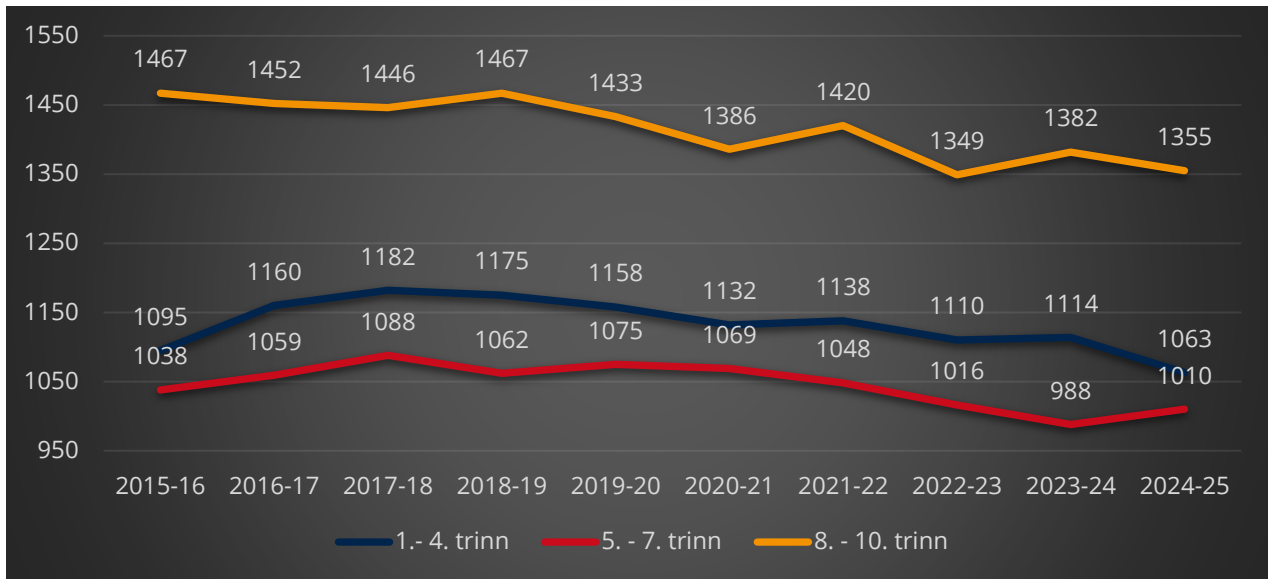

Fig. 10 Antallet lærere på de ulike hovedtrinnene

Lærere sin kompetanse

Andelen undervisningstimer som utføres av personale som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetning har vært stabilt rundt 7% de siste fire årene. Høyest er andelen på 1.-4. trinn med 9% i 2024, og det har vært en økning i denne andelen de siste årene. Det samme gjelder for 5.-7. trinn som har økt fra 6% til 8% de siste fire årene. På ungdomstrinnet er andelen stabil rundt 5%.

Andelen lærere som underviser i fagene norsk, matematikk og engelsk, og som ikke har 30 studiepoeng eller mer i faget, øker på barnetrinnet. Størst økning ser vi i matematikk, som har økt fra 13% til 17% fra 2023 til 2024. På ungdomstrinnet er trenden motsatt, og andelen lærere med færre enn 60 studiepoeng synker. Mest synker den i engelsk, fra 31% i 2023 til 25% i 2024. Det er gledelig at andelen lærere i samisk på 1.-7. trinn som har mindre enn 30 studiepoeng er halvert fra 2023 til 2024.

	Andel ikke kvalifisert 1-7 trinn		Andel ikke kvalifisert 8-10 trinn	
	2023	2024	2023	2024
Norsk	11 %	12 %	31 %	30 %
Matematikk	13 %	17 %	26 %	23 %
Engelsk	31 %	32 %	31 %	25 %

Fig. 11 Andel lærere som ikke tilfredsstillt kompetansekrav for undervisning

Fra 1. august 2024 ble opplæringsloven endret, og kravet til undervisningskompetanse gjelder ikke lenger for de som ble utdannet før 2014 jf. opplæringslova § 17 -4 andre ledd. Ordningene for videreutdanning av lærere blir endret fra 2026².

Lærernormen

Forholdet mellom tallet på lærere og tallet på elever er forskriftsfestet i forskrift § 12-19 og hjemlet i opplæringslova § 14-3. Dette forholdstallet beregnes gjennom å se på det totale antallet undervisningstimer skolen tilbyr, for så å trekke fra timer som går til individuelt tilrettelagt opplæring jf. § 11-6 og særskilt språkopplæring jf. § 3-6 (litt forenklet beskrevet). Dette forholdstallet skal jf. § 12-19 være:

- 15 elever pr lærer på 1. til 4. trinn
- 20 elever pr lærer på 5. til 7. trinn

² [Helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling | udir.no](https://www.udir.no/helhetlig-system-for-kompetanse-og-karriereutvikling)

c) 20 elever pr lærer på 8. til 10. trinn

Dette betegnes som gruppestørrelse 2 i GSI.

Fra 2023 til 2024 har gruppestørrelse 2 i GSI økt med 3% i de kommunale grunnskolene i fylket. Den største økningen finner vi på 8. til 10. trinn der gruppestørrelse 2 har økt med 19%, på 5. til 7. trinn med 9% og på 1. til 4. trinn med 1%. 13 kommuner i fylket har fått pålegg fra Statsforvalteren om å gjøre justeringer på en eller flere skoler som følge av disse tallene.

På 1.-4. trinn går 77% av lærerårsverkene til ordinær undervisning. På 5.-7. trinn 70%, og på 8.-10. trinn 71%. Totalt går 73% av lærerårsverkene på 1. til 10. trinn til ordinær undervisning.

Andre ansatte

Antallet assistenter og annet personale i elevrettet arbeid øker også fra 2023 til 2024, men økningen har avtatt noe.

Fig. 12 Antall assistenter og annet personell i elevrettet arbeid fordelt på kjønn

Stillingsprosent som brukes til kontorteknisk personale synker fra i fjor til i år med nærmere 10%. Nedgangen er på nesten 30% de siste ti årene.

Nedgangen i stillingsprosent for skolebibliotekarer har snudd. Det er en økning på over 40% fra 2023 til 2024, men det er fortsatt bare halvparten av stillingsprosentene som ble brukt i 2015. Mesteparten av denne økningen kan tilskrives tilskudd til skolebibliotek og lesestimulering³, der fire kommuner har fått totalt 2,2 millioner kroner i 2024.

Lærere regionalt i fylket

I antall lærere er det Sør-Helgeland som har færrest lærere med 6 prosent, tett fulgt av Ofoten og Ytre Helgeland som begge har 8 prosent av lærere i fylket. Vesterålen har klart størst andel menn med 30 prosent, mens de andre regionene har ca. 25 prosent. Andelen lærere uten godkjent utdanning varierer fra 18 til 2 prosent. Vesterålen har klart størst andel med 18 prosent, mens Ofoten har bare 2 prosent.

³ [Tilskudd til skolebibliotek og lesestimulering | udir.no](https://udir.no)

	Antall lærere 1.-4. trinn	Antall lærere 5.-7. trinn	Antall lærere 8.-10. trinn	Andel lærere av Nordland	Andel lærere uten godkjent utdanning	Menn	Kvinner
Lofoten	103	93	144	10 %	5 %	88	252
Vesterålen	139	139	174	13 %	18 %	135	317
Ofoten	84	86	116	8 %	2 %	70	216
Salten	353	319	431	32 %	6 %	272	831
Indre Helgeland	197	189	222	18 %	6 %	153	455
Ytre Helgeland	89	74	114	8 %	11 %	68	209
Sør-Helgeland	47	47	98	6 %	8 %	46	146

Fig. 13 Lærere regionalt i fylket

Individuelt tilrettelagt opplæring/Spesialundervisning

Fortsatt får omtrent hver tiende elev spesialundervisning/Individuelt tilrettelagt opplæring. Andelen elever som får slik opplæring øker kraftig fra 1. til 7. trinn. På ungdomstrinnet ligger andelen elever på omtrent stabil.

Antallet elever som får individuelt tilrettelagt opplæring i faste avdelinger synker, mens antallet elever som bruker alternativ opplæringsarnea øker mye. Det er flest gutter som får slike tilbud.

Over halvparten av elevene får den individuelt tilrettelagte opplæringen hovedsakelig i klassen. Omtrent en av fire får den i grupper på to til fem elever, mens ca. en av fem får den hovedsakelig alene.

Over 40 prosent av elevene med individuelt tilrettelagt opplæring/spesialundervisning får mer enn 270 timer. Totalt får 60 prosent av elevene med slike tilbud fem timer eller mer pr. uke. Av de som får mer enn 7 timer i uka, er nesten 70 prosent gutter. Av elever som i tillegg får timer med assistent, får 80 prosent mer enn 270 timer, nærmere 80 prosent av disse er gutter.

Andelen årsverk for lærere som benyttes til individuelt tilrettelagt opplæring/spesialundervisning er økende, fra 21 prosent i 2023 til 22 prosent i 2024. Av timene som brukes til slik opplæring, er andelen stabil på 1.til 4. trinn og 8. til 10. trinn, mens andelen øker på 5. til 7. trinn. Totalt gis 61 prosent av timene på 1. til 7. trinn.

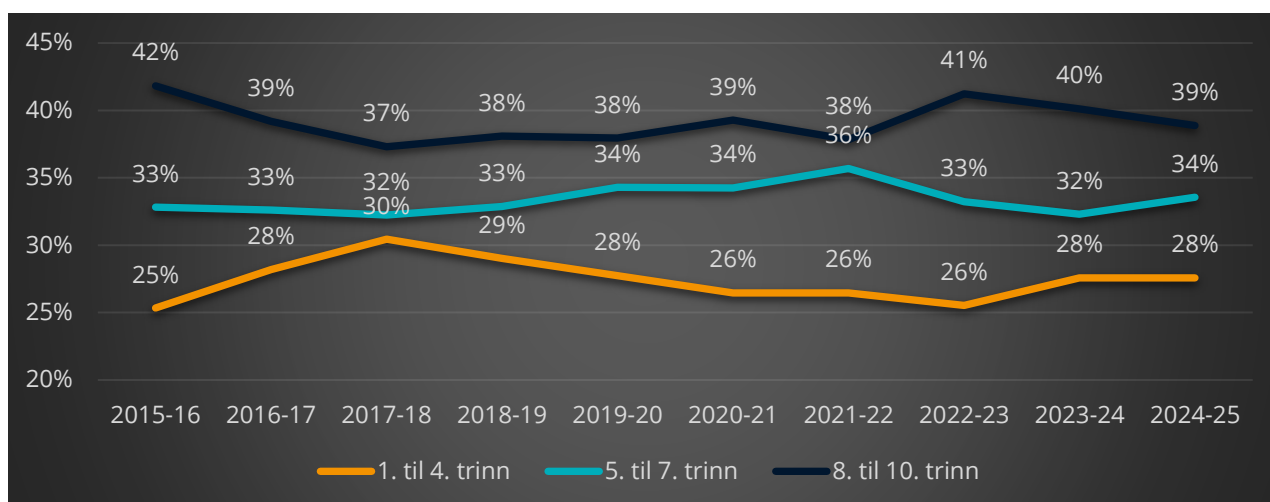

Fig. 14 Andelen lærertimer som brukes til ITO/spesialundervisning fordelt på hovedtrinn

Omtrent to av fem som får Individuelt tilrettelagt opplæring, har også vedtak om personlig assistanse etter § 11-4. I tillegg kommer 200 elever med bare vedtak etter § 11-4, hvorav tre av fire er gutter. Omtrent 3 prosent av de som har vedtak etter § 11-6, har også vedtak etter § 11-5. Her er over 80 prosent jenter. Det er i tillegg omtrent 140 elever som har vedtak etter § 11-5 uten vedtak etter § 11-6.

Særskilt språkopplæring

Det er over 1700 elever som får særskilt språkopplæring. Av disse følger ca. 1000 elever læreplan i grunnleggende norsk. Totalt omfatter denne gruppen 7 prosent av den totale elevmassen, og dette har steget med omtrent 1 prosent hvert år siden 2022. Omtrent en tredjedel av elevene får opplæringen i egne grupper/innføringsklasser.

Elevene får tospråklig fagopplæring og/eller morsmålsopplæring i totalt 38 ulike språk. De største er ukrainsk og arabisk. Omtrent en av tre elever får morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag i tillegg til forsterket opplæring i norsk.

Andelen lærerårstimer som går til særskilt språkopplæring har ligget på 6 prosent de siste to årene, og har de siste ti årene variert mellom 4 og 6 prosent.

Ukraina

Over halvparten av de 1700 elevene er fra Ukraina. Omtrent 90 prosent av disse får særskilt norskopplæring, og rundt en av tre får opplæringen i et innføringstilbud.

Mens omtrent 15 prosent av elevene fra Ukraina ikke fikk et fullverdig tilbud, til tross for at de hadde vært i landet i mer enn 3 måneder i 2023, er denne andelen nå bare 2,5 prosent.

Skolefritidsordningen

Over 6500 elever har plass i skolefritidsordningen i 2024. Det er en økning på over 13 prosent, og det meste av denne økningen er elever på 3. trinn.

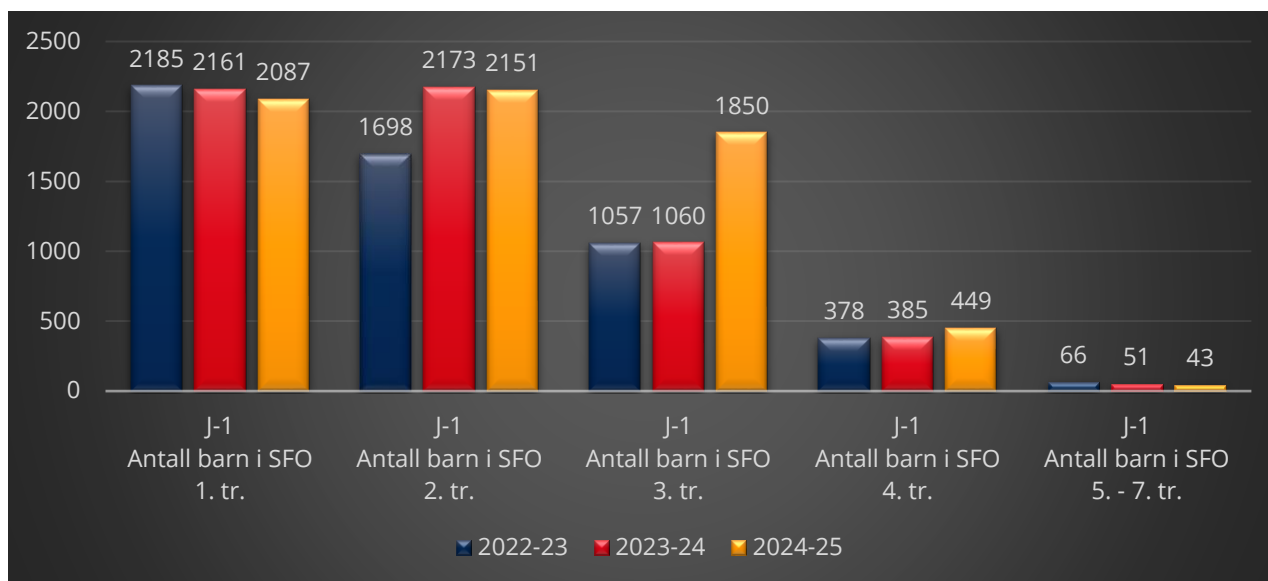

Fig. 15 Antall barn i SFO fordelt på trinn de tre siste årene

Over 90 prosent av elevene på første trinn har SFO plass, mens bare 17 prosent av elevene på 4. trinn benytter SFO. Det er klare endringer på 1. trinn fra høsten 2022, 2. trinn fra høsten 2023 og på 3. trinn fra høsten 2024. Disse økningene sammenfaller med innføringen av gratis SFO i 12 timer på disse

trinnene. Det er en økning også på 4. trinn disse årene, selv om det på dette trinnet ikke tilbys 12 timer gratis SFO. Omtrent 0,5 prosent av elevene på 5. til 7. trinn har også SFO plass.

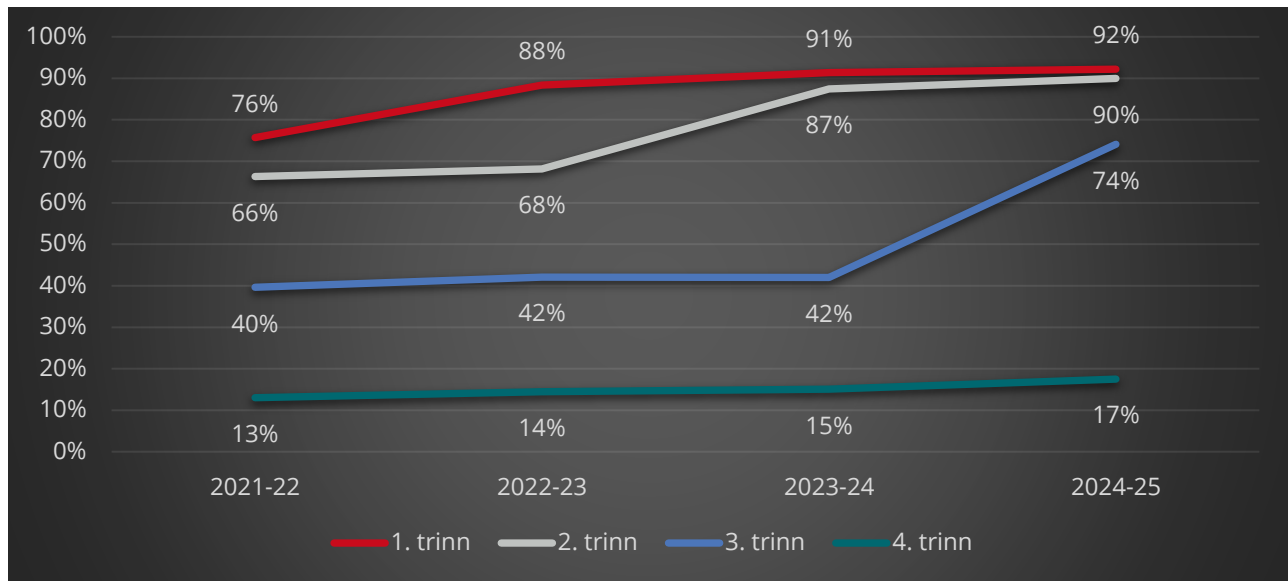

Fig. 16 Barn i SFO fordelt på trinn – andel totalt av elever på 1. til 4. trinn

Totalt er det 896 ansatte i SFO, over 80 prosent av disse er kvinner.

Utdanning	Menn	Kvinner	Totalt	Andel kvinner
Godkjent lærer- eller barnehagelærerutd.	12	52	62	84%
Fagbrev barne- og ungdomsarbeider	60	384	444	86%
Annen kompetanse	88	302	390	77%
Sum	160	738	896	82%

Fig. 17 Antall ansatte og deres kompetanse

Gjennomsnittlig månedsbeløp for en heltidsplass på 1. til 3. trinn er kr. 1 644,-, rundt 900 kr billigere enn i 2023. For elever på 4. trinn er denne prisen 2 860,-, en økning på omtrent kr. 300 fra 2023. For deltidsklasser på 4. trinn er gjennomsnittlig månedsbeløp kr. 1 712,-, en økning på omtrent 50 kroner fra 2023.

85 prosent av SFO'ene tilbyr søskenmoderasjon.

Samisk

Det blir gitt undervisning i alle de tre samiske skriftspråkene Lule-, Nord- og Sørsamisk. Totalt 231 elever får undervisning i disse språkene. Det er en økning på 8 prosent fra 2023. 79 av disse elevene får fjernundervisning i samisk.

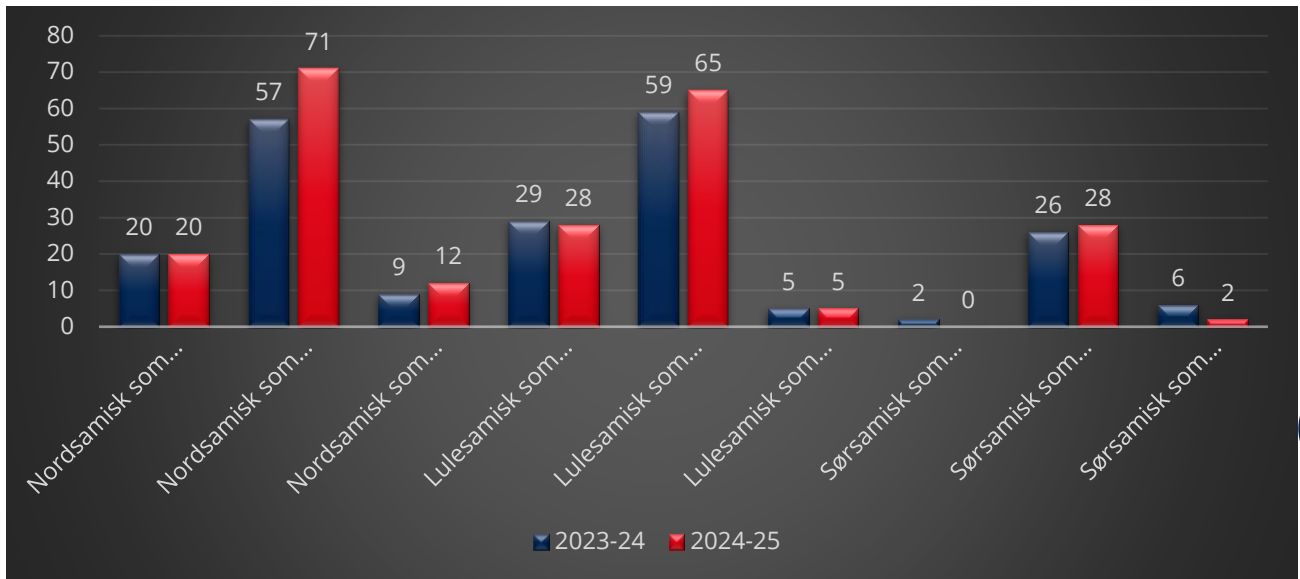

Fig. 18 Elever fordelt på samiske språk

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Fem av kommunene i fylket drifter egen tjeneste. Syv drifter en interkommunal tjeneste, og de resterende kommunene deltar i disse.

Det er en nedgang på en hel fagstilling fra 2023 til 2024. Mens det er en økning personal med utdanningsbakgrunn fra psykologi og spesialpedagogikk, er det en tilsvarende nedgang i stillinger med utdanningsbakgrunn i pedagogikk og annen utdanningsbakgrunn. Stillinger til ledelse øker noe, mens merkantile stillinger er stabil. Det har de siste to årene blitt en oppsplitting av PPT indre Salten og Meløy PPT. Dette kan forklare økningen i ledelse.

Det rapporteres at fem av tjenestene er samordnet med PPT i videregående opplæring. Slik vi er kjent med er det ingen tjenester som er samordnet med PPT i videregående opplæring, men det samarbeides tett, både med overganger og med kompetanseutvikling.

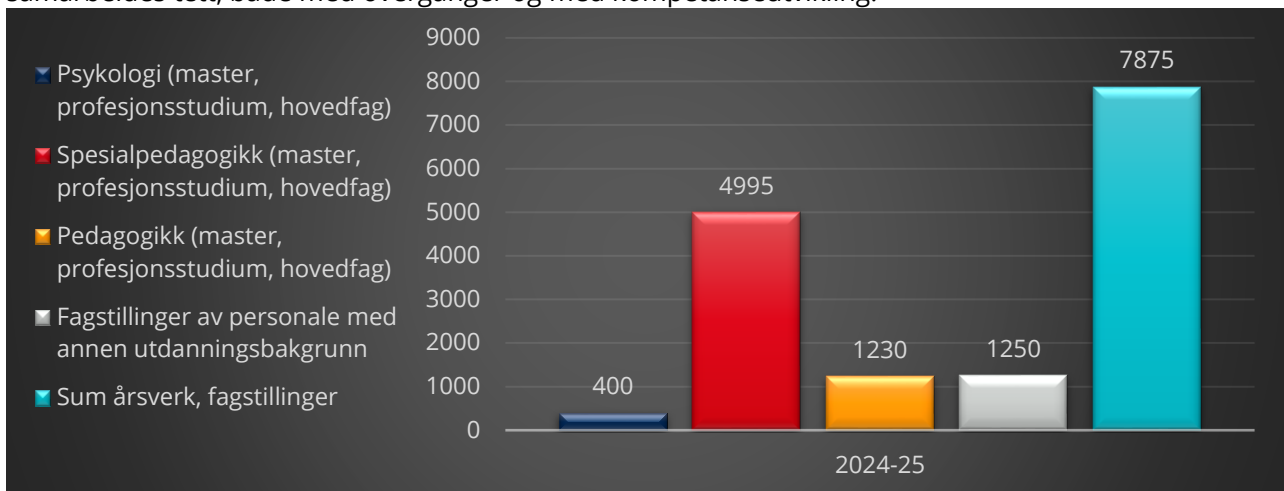

Fig. 19 Fagstillinger i PP-tjenesten fordelt på utdanning

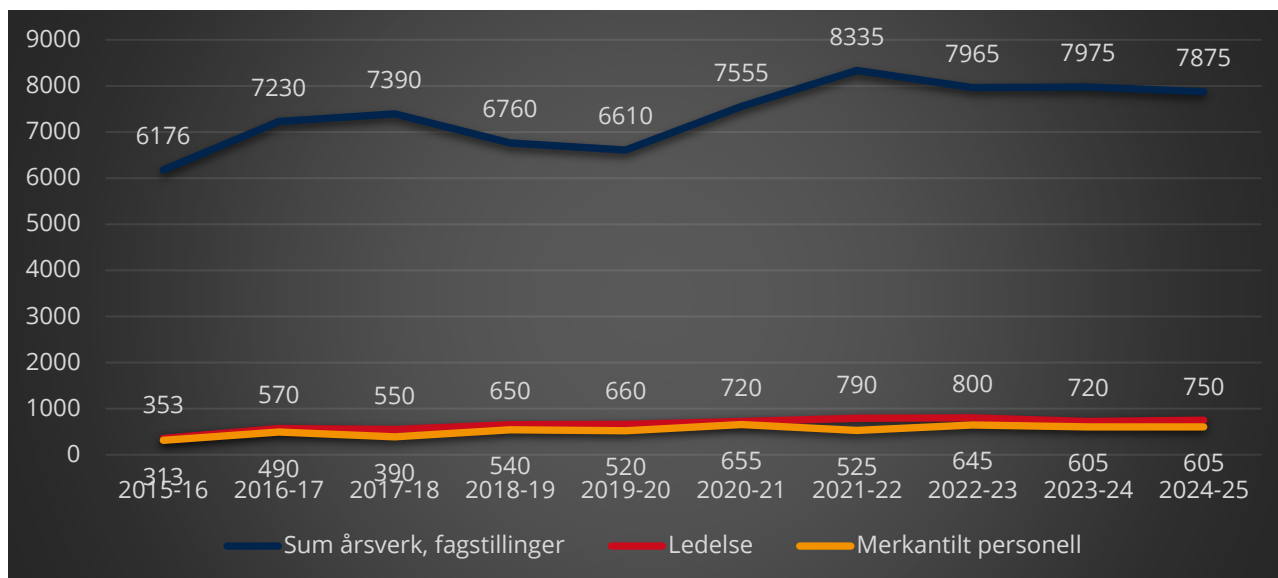

Fig. 20 Utvikling i stillingsprosent fagstillinger, ledelse og merkantilt personell

Forberedende opplæring for voksne

Voksenopplæring på grunnskoleområdet er nå Forberedende Opplæring for Voksne (FOV).

I Nordland er det totalt 269 deltakere, hvorav 90 prosent er fra språklige minoriteter. 42 av disse deltakerne får dette tilbudet som individuell tilrettelegging etter §§ 19-5 og/eller 19-6. 10 stykker får både FOV og individuell tilrettelegging.

Aldersgruppen 25-40 er den klart største gruppen.

Det er totalt 98 lærere, en fjerdedel er menn, 4845 årsverk til undervisning. Det tilsier ca. 60 prosent stilling i snitt. Det er til sammen 1260 prosent ledelse. Undervisningen foregår i all hovedsak på dagtid, men to av 25 undervisningssteder har også undervisning på kveldstid. Undervisningen foregår i all hovedsak på Vo-senter.

Kulturskole

Totalt 4148 elever deltar i kulturskoleaktiviteter i Nordland 2024. 65 prosent av disse er jenter, og over 80 prosent av elevene er i grunnskolealder.

	Gutter	Jenter	Venteliste
Under grunnskolealder	43	120	47
Grunnskolealder	1161	2172	926
Over grunnskolealder	239	413	207
Totalt	1443	2705	1180

Fig. 21 Oversikt deltakere og ventelister kulturskolen

Musikkundervisning er den største aktiviteten i kulturskolen.

	Elever	Venteliste
Musikkundervisning	3165	915
Visuelle kunstoffag	590	240
Teater	267	90
Dans	800	61
Samiske kulturfag	42	2
Andre kunst- og kulturuttrykk	117	0

Fig. 22 Aktiviteter i kulturskolen

Det er totalt 269 ansatte i undervisningsstillinger, hvorav 174 jobber deltid. 69 av disse er også ansatt i grunnskole/SFO eller andre kommunale virksomheter/institusjoner. Rundt 200 av de som underviser på kulturskolen har kunstoffaglig utdanning på fagskole/bachelornivå eller høyere. Det er totalt 2328 årsverk som går til ledelse eller kontorhjelp.

Av kulturskolens totale årsverk på 15385, går 9749 årsverk til undervisning rettet mot kulturskolens elever. 1614 årsverk finansieres av kulturskolen, men går til aktiviteter utenfor kulturskolen. Dette kan være korps/kor/orkester (størst med 634 årsverk), barnehager, skoler mm. 1694 årsverk finansieres av andre samarbeidspartnere, også her er kor/korps/orkester størst med 673 årsverk.

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø || sfnopost@statsforvalteren.no || www.statsforvalteren.no/nordland

